

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

6-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 6 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalari oliy

kengashi huzuridagi Sudyalari oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrda 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Umarov Sardor Yakubovich

QAYTA BIRLASHGAN GERMANIYA IQTISODIYOTI RIVOJLANISHINING
ASOSIY JIHATLARI 12-16

Atamuratova Dilafroz Rashidovna

XORAZM XALQ SOVET RESPUBLIKASINING ILK MATBUOTI: “INQILOB QUYOSHI” 17-20

Mansurov Ulug‘Bek

XX ASRNING 20-50-YILLARIDA NAMANGAN SHAHRIDA SOG‘LIQNI
SAQLASH TIZIMIDAGI MUAMMOLAR 21-24

Umid Bekmuhammad, Sayyora Samandarova

XORAZMDAGI JADID MAKTABLARIGA OID TA‘LIM
TASHKILOTLARI VA JAMIYATLARI 25-31

Norov Shuhrat, Turatosheva Sadoqat

O‘ZBEKISTON YOSHLAR SIYOSATINING IJTIMOIIY, MADANIY VA TA‘LIMIIY
SOHALARDAGI FALSAFIY ASOSLARI VA UNING MA‘NAVIY YETUK YOSHLARNI
SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI 32-38

Sultanov Samandar Mahmud o‘g‘li

QUYI AMUDARYO VA BUXORO-QORAKO‘L HUDUDI MANZILGOHLARINING
MODDIY ASHYOLARDA AKS ETISHI 39-42

Quranboyeva Sevinchoy

SOVET HOKIMIYATI DAVRIDA XORAZM VILOYATI AHOLISINING UY-JOY
QURILISHIDA IJTIMOIIY HAYOTNING AKS ETISHI (1945-1985-YILLAR MISOLIDA) 43-46

Mamajanov Azizbek

SOVET HUKUMATI AGRAR SIYOSATINING O‘ZBEKISTON SSR IRRIGATSIYA
TIZIMIGA TA‘SIRI (1950-1990-YILLAR)..... 47-52

Baxritdinov Jasurbek

AKADEMIK ABDULAHAD MUHAMMADJONOVNING O‘ZBEKISTONDA TARIX VA
ARXELOGIYA FANLARI RIVOJIGA QO‘SHGAN HISSASI 53-57

Aliqulov Ramazon

TOSHKENT VA FARG‘ONA VODIYSIDAGI DEHQON, CHORVADOR VA HUNARMAND
AHOLINING MADANIY, IJTIMOIIY, SIYOSIIY, IQTISODIIY ALOQALARNING
O‘ZBEK XALQINING ETNOGENEZIDAGI O‘RNI (QANG‘LI QABILASI MISOLIDA) 58-66

Abduraxmonov Adxamjon Soxodilla o‘g‘li

1946–1990-YILLARDA QO‘QON SANOATINING TRANSFORMATSIYASI 67-74

Tashqo‘lova Dilnoza Turaboy qizi

YANGI O‘ZBEKISTON VA XITOIY XALQ RESPUBLIKALARI IQTISODIIY
HAMKORLIGIDA “BIR MAKON-BIR YO‘L” TASHABBUSINING AHAMIYATI 75-78

Jabborov Qaxramon Jaxongir o‘g‘li

JULIYA KOHENNING XVIII-XX ASRLARDA SEFARD YAHUDIYLARINING IJTIMOIIY
HOLATIGA OID TADQIQOTLARI TAHLILI 79-83

<i>Dilfuza Muxammadinova Nasretdinova</i> TA'LIMNING TARAQQIYOT YO'LI	84-89
--	-------

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Ollanazarov Bekmurod</i> INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA INVESTITSION FAOLLIKNI BOSHQARISH: NAZARIYA, AMALIYOT VA XORIJIY TAJRIBA	90-100
<i>Umronov Eldorbek Sodirovich</i> O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	101-107
<i>Tangirkulov Bekzod</i> TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY RESURSLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	108-115
<i>Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li</i> TRANSPORT TIZIMINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI TIZIMI	116-125
<i>Ergashev Uyg'un Jabborovich</i> KAMERAL SOLIQ TEKSHIRUVI UCHUN ELEKTRON MANBASINING SHAKLLANISHI, SOLIQ TIZIMIDAGI QO'LLANILAYOTGAN DASTURIY MAHSULOTLARNING AHAMIYATI	126-131

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Nosirxo'jayeva Gulnora</i> AXBOROT VA "OMMAVIY MADANIYAT" XURUJINING DOLZARB MUAMMOLARI	132-136
<i>Panjiyev Suhrob</i> HAQIQATNING KOGERENTLIK XUSUSIYATLARINING YANGILANISHI	137-143
<i>Gadoeva Lobar</i> IJTIMOIY-FALSAFIY TADQIQOTLAR OBYEKTI SIFATIDA SOG'LOM TURMUSH TARZI .	144-148
<i>Djurayeva Nigora</i> SYSTEMIC ANALYSIS OF THE FORMATION OF COGNITIVE ASPECTS OF CONSCIOUSNESS OF THE PEOPLES OF CENTRAL ASIA	149-158
<i>Юлдашев Фаррух Абдурахманович</i> ПОНЯТИЕ ЭКЗИСТЕНЦИАЛИЗМА И ЕГО СТЕПЕНИ ИССЛЕДОВАНИЯ	159-167
<i>Mengliqulov Umid Mamadiyevich</i> MILLIY IDENTIFIKATSIYA MASALASINING TARIXIY-DINAMIK VA ZAMONAVIY KONTEKSTDA TAHLILI	168-173
<i>To'xtarov Ismatulla Murodovich, Ergashev Ulug'bek Adxamovich</i> MAG'RIBNI MAFTUN AYLAGAN MUTAFAKKIR	174-178
<i>Toirov Ilhom</i> IJTIMOIY-MADANIY TARAQQIYOT: SIVILIZATSION ASOSLAR VA YO'NALISHLAR	179-183
<i>Farxodjonova Nodira, Ergashev Ibodulla</i> GLOBALASHUV SHAROITIDA MILLIY O'ZLIKNI SAQLASH VA JAMIYAT BARQARORLIGI: JADIDLAR MEROSIGA IJTIMOIY-FALSAFIY NAZAR	184-188

<i>Ergashev Ozodbek Baxodurovich</i> YUNON MANTIQ ILMINING ARAB TILIGA TARJIMA QILINISHI VA ISLOM FALSAFASIGA KIRIB KELISHI	189-194
<i>Fayziyev Xurshid</i> VOLTER VA BAG'RIKENGLIK GENEZISI	195-199
<i>Sattorova Shalola</i> MIRZO ABDULQODIR BEDILNING ASOSIY FALSAFIY G'OYALARI	200-203
<i>Taylyakova Feruzaxon Sultanovna</i> TADBIRKOR VAZIFALARI VA SHAXSIY SIFATLARI	204-207
<i>Sadullayev Sardor Saydiganiyevich</i> INSON VA SAN'ATNING ARTUR SHOPENGAUER TA'LIMOTIDA ESTETIK TAFAKKUR PRIZMASIDA TAHLILI	208-215
<i>Vaxobova Dilfuza Roziqovna</i> ABU ABDULLOH RUDAKIY ADABIY-FALSAFIY MEROSINI O'RGANISHGA SINERGETIK USULDA YONDASHUV	216-219
<i>Yuldashxodjaev Haydar Hashimxanovich</i> MUSOXONXOJA DAHBIDIY ASARLARIDA USTOZNING SHOGIRDNI TANLASH VA UNI TARBIYALASHDAGI FALSAFIY G'OYALARI	220-224
<i>Umurzaqov Axmadjon Maxamadovich</i> INSON E'TIQODIDAGI O'ZGARISHLARNING METODOLOGIK ASOSLARI	225-231
<i>Teshayeva Gulchehra Murodovna</i> YANGI O'ZBEKISTONDA SHAXSNING RAQAMLI JAMIYATGA TRANSFORMATSIYALASHUVI	232-237
<i>Yusupova Ranaxon</i> IJTIMOIY MUHIT TEXNOGEN SIVILIZATSIYA VA AHLOQ MASALALARI	238-241
<i>Sharipov Abdukhakimjon Ziyotdinovich</i> SHARQ VA G'ARB TAFAKKURIDA FAROVON HAYOT TUSHUNCHASINING FALSAFIY TAHLILI	242-246
<i>Sultonova Shaxnoza</i> MUNAVVAR QORI MA'RIFIY-AXLOQIY QARASHLARINING FALSAFIY AHAMIYATI	247-251
<i>Dusmanov Sherzod Abduvaliyevich</i> JINOYATCHILIK – YOSHLAR AXLOQIY-MA'NAVIY BUZILISHLARINING MANBAI VA HOSILASI SIFATIDA	252-256
<i>Rajabboy Hasanov</i> FAROVON HAYOT MEZONI VA UNING JAMIYAT TARAQQIYOTIGA TA'SIRINING IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI	257-261
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Boynazarov Zokir</i> TARIXIY YOZMA MANBALARDA SOMATIZMLAR VA INSON MANZARASI	262-274
<i>Yeshboyeva Matluba</i> MUHAMMAD YUSUF SHE'RLARI TARJIMALARIDA IBORALARNING BERILISHI ("KO'HNA QUDUQ" DOSTONI MISOLIDA)	275-279

<i>Azizaxon Rasulova</i> SINTAKTIK MAYDON KONSEPSIYASI VA UNING LINGVISTIK TALQINI	280-284
<i>Mamadkulova Kamila Abdukhalikovna</i> THE IMAGE OF A LITERARY HERO OF THE "LOST GENERATION" IN THE WORK OF E.M. REMARQUE	285-290
<i>Naimova Parvina Rustamovna</i> ITALYAN VA O'ZBEK MULOQOT MATNI JARAYONIDA MULOQOTNING O'RNI VA AHAMIYATI. ITALYAN TILI VA O'ZBEK TILI VERBAL MULOQOT MATNIDA O'XSHASH VA FARQLI JIHATLARI	291-296
<i>Жабборовва Муслима Тохировна</i> ПРИМЕНЕНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ УНИВЕРСАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ДЕЙСТВИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ	297-301
<i>Xudoyberdiyeva Oyjamol, Jo'rayeva Komila</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA QADRIYATLAR IFODASI VA ULARNING TARJIMA MUAMMOLARI	302-306
<i>Ostonova Ramziya</i> LEXIC-SEMANTIC FIELD OF CONSTRUCTION TERMINOLOGY	307-311
<i>Qarshiyeva Tamara, Nabiyeva Sharifa, Samadova Charos va G'aniyeva Inobat</i> AMERIKA VA O'ZBEK ADABIYOTI MISOLIDA «UYG'ONISH VA MILLIY O'ZLIKNI ANGLASH» TAMOIYILLARINING QIYOSIY TAHLILI	312-316
<i>Sumbul Muxammedova</i> XORAZM DOSTONLARIDAGI AYRIM HIKMATLI JUMLALARNING SODDA GAP TAHLILI BO'YICHA IZOHI	317-322
<i>Abduqodirova Zebo Qodirovna</i> XXI ASR TILSHUNOSLIGIDA YANGI YO'NALISH SIFATIDA EKOLINGVISTIKA	323-331
<i>Murtozayeva Zarina Muxtor qizi</i> BADIY ADABIYOTLARDA KONSEPT VA KONSEPTASFERA FAOLLASHUVINING NAZARIY ASOSLARI	332-335
<i>Abiyatova Muslima Maratovna, Abdirasulov Bahodir</i> AUDIOVISUAL TRANSLATION: SUBTITLING AND DUBBING CHALLENGES	336-343
<i>Kayimova Mohinur Salokhiddin kizi, Bakiyev Faxriddin</i> COMPLEXITY OF CULTURE-SPECIFIC UNITS AND SEMANTIC AMBIGUITIES IN TRANSLATION	344-350
<i>Rasulova Nigora Kurbonovna</i> MASHRAB IJODIDA MULAMMA' ASARLAR TADQIQI	351-356

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Djumaniyozova Dilfuza, Matnazarova Muhayyo</i> IJTIMOIY XAVF GURUHIGA KIRUVCHI YOSHLAR MUAMMOLARINI HAL QILISHDA YURIDIK KLINIKANING AHAMIYATI	357-362
<i>Mirzaraximov Baxtiyor, Shokirov Boburjon</i> KIBERHUJUMLAR NATIJASIDA SHAXSIY VA DAVLAT SIRLARIGA XAVF SOLISH	363-367

<i>Baymurotov G'ayrat Panjiyevich</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUNCHILIK TASHABBUSI HUQUQINI AMALGA OSHIRISHNING HUQUQIY ASOSLARI	368-376
<i>Esanova Shaxnoza</i> JINOYATGA TAYYORGARLIK KO'RISH VA SUIQASD QILGANLIK UCHUN JAVOBGARLIKKA OID RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI	377-383
<i>Abduvaliyev Murodillo</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUN BO'YICHA MEROS HUQUQINI TARTIBGA SOLISHNING XUSUSIYATLARI	384-388
<i>Koryog'diyev Bobur Umidjon o'g'li</i> TASVIRGA BO'LGAN HUQUQ: ANGLIYA VA NYU-YORK QONUNCHILIGI QIYOSIY TAHLILI	389-395
<i>Ismaylov Raxat</i> HUQUQNI SHARHLASH JARAYONINING ILMIY-NAZARIY TAHLILI	396-402
<i>Nabiyev Muhiddin</i> INSON HUQUQLARI BO'YICHA MILLIY INSTITUTLAR FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI	403-406
<i>Kabulov Xojabay, Dauletbaeva Aynur</i> SHAXS SHA'NI VA QADR-QIMMATINING HUQUQIY HIMOYASI VA UNI BUZGANLIK UCHUN HUQUQIY JAVOBGARLIK ASOSLARI	407-412
<i>Utebaev Salamat, Kalbaeva Eldora</i> VOYAGA YETMAGAN YOKI MEHNATGA LAYOQATSIZ SHAXSLAR MODDIY TA'MINOTINING HUQUQIY ASOSLARI VA UNI BUZGANLIK UCHUN JAVOBGARLIK	413-418
<i>Begatov Jasurbek Numonjanovich</i> MEHNATGA OID MUNOSABATLARDI KAMSITISH UCHUN HUQUQIY JAVOBGARLIK MASALALARI	419-432
<i>Komilov Avazbek Bokijonovich</i> QONUN BUZILISHI, UNING KELIB CHIQISH SABABLARI VA BUNGA IMKONIYAT YARATIB BERAYOTGAN SHART-SHAROITLARNI BARTARAF ETISH TO'G'RISIDAGI PROKUROR TAQDIMNOMASINING MAZMUNI VA UNGA QO'YILGAN TALABLAR	433-441
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Gayupova Saodat Xamidovna</i> INDIVIDUAL YONDASHUV ASOSIDA ZAMONAVIY TALABA SHAXSINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	442-446
<i>Akimova Jumaxan, Isakova Malika</i> FIZIKA VA ASTRONOMIYANI O'QITISHDA STEAM TA'LIM TIZIMINING AHAMIYATI ...	447-452
<i>Абдуллаева Мавжуда Эргашевна</i> СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ В ПРОФИЛАКТИКЕ РАСПРОСТРАНЕННЫХ ДЕТСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ: МЕТОДИКА ПРИМЕНЕНИЯ ПРОГНОСТИЧЕСКИХ КАРТ	453-460
<i>Mirkasimova Zilola Alisherovna</i> MULTIMEDIA – MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA BILINGVAL KOMPETENSIYANI SHAKLLANTIRISHNING SAMARALI VOSITASI SIFATIDA	461-464

<i>Xidirova Durдона Muxtorovna</i> SINERGETIK TA'LIM VA O'QUVCHI-QIZLARNI IJTIMOIIY-MADANIY MUNOSABATLARGA TAYYORLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	465-469
<i>Yazdonov Ulug'bek, Rashidova Madina</i> YOSHLARDA KASBIY BILIM VA KO'NIKMANI SHAKLLANTIRISHGA QARATILGAN ZAMONAVIIY KONSEPSIYALARDA ILGARI SURILAYOTGAN TA'LIMOTLAR	470-479
<i>Elmuratova Zamira</i> INTERACTIVE METHOD IN TEACHING ENGLISH	480-484
<i>Karimova Nilufar Ummatqul qizi</i> SOFT SKILLS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES: BASES OF IMPROVEMENT OF STUDENTS' INTERPERSONAL AND COGNITIVE SKILLS	485-490
<i>Adilov Shodiyor</i> MUHANDISLIK GRAFIKASI VA DIZAYN FANLARINI INTEGRATSIYALASHDA "G'OYALARNING LOYIHALA" USULI	491-496
<i>Давыдова Руфина Артуровна</i> ПОНЯТИЕ «ДУХОВНЫЙ ГУМАНИЗМ» КАК ОСНОВОПОЛАГАЮЩЕЕ КАЧЕСТВО ГУМАННОГО ПЕДАГОГА	497-500
<i>Abdurazzaxov Abdurasul</i> SPORT-SOQ'LOMLASHTIRISH TURIZMI ASOSIDA TALABALARNING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	501-506
<i>Ergashev Tolif</i> O'QUVCHILARNING KARTOGRAFIK BILIMLARINI RIVOJLANTIRISHDA MATEMATIKA VA GEOGRAFIYA FANLARI INTEGRATSIYASINI TA'MINLASH	507-515
<i>Gaziev Baxromjon</i> CHAVANDOZLARNING JISMONIY VA TEXNIK-TAKTIK HARAKATLARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	516-523
<i>Madaminova Mavjuda Erkinovna</i> TALABALARNING TEXNIK IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	524-529
<i>Kamalova Dilnavoz, Sattorova Aziza</i> FIZIKAVIIY MAYATNIK ORQALI OG'IRLIK KUCHI TEZLANISHINI ANIQLASHDA TALABALARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	530-535
<i>Sobirova Saida Otabekovna</i> KASBGA YO'NALTIRISHNING ZAMONAVIIY MODELLARI	536-542
<i>Haqberdiyev Baxtiyor, Sotiboldiyev Amiriddin, Abdumutalibov Oyatillo</i> MUHANDISLIK GRAFIKASI VA TASVIRIIY SAN'AT, ARHITEKTURA VA DIZAYN (TEXNIK VA SAN'AT) FANLARINI O'ZARO INTEGRATSIYALASH	543-546

Received: 16 May 2025
Accepted: 1 June 2025
Published: 15 June 2025

Article / Original Paper

THREAT TO PERSONAL AND STATE SECRETS AS A RESULT OF CYBERATTACKS

Baxtiyor Khoshimovich Mirzarakhimov

Associate Professor of the Department of Philosophy and National Idea,
Fergana State University

Shokirov Boburjon

Student of the Faculty of Law,
Fergana State University

Abstract. In today's globalized world, along with the rapid development of digital technologies, cybersecurity issues have become an urgent problem. Cyber threats threaten not only information systems, but also state sovereignty and the rights of citizens. This article analyzes the impact of cyber threats on personal and state secrets, their negative impact on national security, economic stability, and international relations. Measures taken to ensure cybersecurity in the Republic of Uzbekistan, changes in legislation, and the role of international cooperation are studied.

Keywords: cybersecurity, cyber threats, state secrets, personal data, information security.

KIBERHUJUMLAR NATIJASIDA SHAXSIY VA DAVLAT SIRLARIGA XAVF SOLISH

Mirzaraximov Baxtiyor Xoshimovich

Farg'ona davlat universiteti Falsafa va milliy g'oya kafedrası dotsenti

Shokirov Boburjon Tohirjon o'g'li

Farg'ona davlat universiteti yurisprudensiya yo'nalishi talabasi

E-mail: Shokirov1603@gmail.com

Annotatsiya. Bugungi globallashtgan dunyo sharoitida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi bilan birga, kiberxavfsizlik masalalari ham dolzarb muammoga aylangan. Kiber tahdidlar nafaqat axborot tizimlariga, balki davlat suvereniteti va fuqarolarning huquqlariga ham tahdid solmoqda. Ushbu maqolada kiber tahdidlarning shaxsiy va davlat sirlariga ta'siri, ularning milliy xavfsizlik, iqtisodiy barqarorlik hamda xalqaro munosabatlarga salbiy ta'siri tahlil qilinadi. O'zbekiston Respublikasida kiberxavfsizlikni ta'minlash bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar, qonunchilikdagi o'zgarishlar va xalqaro hamkorlikning roli o'rganiladi.

Kalit so'zlar: kiberxavfsizlik, kiber tahdidlar, davlat siri, shaxsiy ma'lumotlar, axborot xavfsizligi.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I6Y2025N59>

KIRISH

"Axborot texnologiyalari hayotimizning ajralmas qismiga aylangan bo'lsa-da, ulardan noto'g'ri foydalanish oqibatida yuzaga keladigan kiber tahdidlar davlat va jamiyat xavfsizligiga jiddiy xavf tug'diradi. Shaxsiy va davlat sirlarining himoyasizligi iqtisodiy va siyosiy barqarorlikka salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin" [12:112].

Kiberxavfsizlik masalalari bugungi kunda nafaqat axborot texnologiyalari sohasi mutaxassislari, balki siyosatshunoslar, iqtisodchilar va huquqshunoslar e'tiborida ham markaziy o'rinni egallamoqda. Chunki kiber tahdidlar – bu global miqyosda sodir bo'layotgan xavfli hodisalardan biridir. Bu tahdidlar natijasida shaxsiy hayot daxlsizligi buzilishi, moliyaviy yo'qotishlar, hatto davlat boshqaruvi tizimining izdan chiqishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasida kiber tahdidlar milliy xavfsizlik uchun dolzarb muammo hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi ma'lumotlariga ko'ra, so'nggi yillarda davlat muassasalariga qarshi kiberhujumlar sezilarli darajada oshgan. Ushbu muammolarga qarshi kurashish uchun qonunchilik bazasi takomillashtirilmoqda, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik yo'lga qo'yilmoqda va kiberxavfsizlik bo'yicha milliy strategiyalar ishlab chiqilmoqda.

MATERIALLAR VA METODLAR

Kiberxavfsizlik sohasi bo'yicha ilmiy tadqiqotlarda axborot texnologiyalarining himoyasi, shaxsiy ma'lumotlarni muhofaza qilish va davlat sirlarini saqlash muammolari keng yoritilgan. Mazkur maqolada kiber tahdidlarning tabiati, ularning oqibatlari va himoya strategiyalari bo'yicha mavjud adabiyotlar chuqur tahlil qilindi. Jumladan, William Stallings o'z asarida kompyuter tarmoqlari va axborot tizimlariga qarshi uyushtirilgan hujumlarning xavfliligini, bu hujumlar orqali axborotlar o'g'irlanishi va butun tizimlar ishdan chiqishi mumkinligini ko'rsatgan [12]. Raef Meeuwisse esa kiberxavfsizlikka oid fundamental tushunchalarni, texnologik zaifliklar va ularning real tahdidlarga aylanish mexanizmlarini yoritib bergan [7].

Shuningdek, tadqiqotda Bohme va Schmitt tomonidan olib borilgan iqtisodiy xavfsizlikka oid tahlillar, ya'ni kompaniyalar va davlatlarga yetkazilayotgan moliyaviy zararlar, kiberjinoyatlarning global iqtisodiyotga ta'siri keng ko'rib chiqilgan [2]. John Arquilla esa kibermakondagi harbiy strategiyalar va ularning siyosiy muvozanatga ko'rsatadigan bosimlarini o'rganadi [1]. Lewis va Libicki esa oddiy fuqarolardan tortib, siyosiy rahbarlarga barcha qatlamlar uchun kiberxavfsizlik haqida umumiy ma'lumotlar beradi [6].

Metodologik jihatdan ushbu tadqiqotda qator uslublar qo'llanildi: huquqiy hujjatlar tahlili, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish, voqelikni modellash va xalqaro tajribalarni qiyosiy o'rganish. Xususan, O'zbekiston Respublikasining "Shaxsiy ma'lumotlar to'g'risida" va "Kiberxavfsizlik to'g'risida" qonunlari asosida milliy qonunchilik bazasi chuqur tahlil qilindi. Bundan tashqari, xalqaro tashkilotlar tomonidan e'lon qilingan tavsiyalar va standartlar o'rganilib, ularning O'zbekiston tajribasiga qanday tatbiq etilishi mumkinligi yuzasidan tahliliy yondashuv qo'llanildi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasida kiber tahdidlar milliy xavfsizlik uchun dolzarb muammo hisoblanadi. Davlat va xususiy sektorda to'plangan maxfiy ma'lumotlarning oshkor qilinishi yoki o'g'irlanishi oqibatida iqtisodiy zararlar va siyosiy barqarorlikka tahdid yuzaga kelishi mumkin. O'zbekiston axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi ma'lumotlariga ko'ra, so'nggi yillarda davlat muassasalariga qarshi uyushtirilgan kiberhujumlar soni sezilarli darajada oshgan.

Kiber tahdidlarning salbiy oqibatlari haqida gap ketganda, William Stallingsning fikriga ko'ra: "Axborot tizimlariga uyushtirilgan hujumlar nafaqat ma'lumotlarning yo'qolishiga, balki

milliy xavfsizlikka ham sezilarli xavf tug'diradi" [12:105]. Masalan, davlat muassasalarining kompyuter tarmoqlariga kiberhujumlar uyushtirilishi oqibatida muhim ma'lumotlar yirik miqyosda yo'qotilishi yoki yomon niyatli tomonlarga topshirilishi mumkin. Bu esa nafaqat davlat boshqaruviga, balki xalqaro hamkorlik va investitsiya jarayonlariga ham salbiy ta'sir qiladi. O'zbekiston Respublikasi Milliy xavfsizlik xizmati kiberxavfsizlikni ta'minlash bo'yicha chora-tadbirlarni kuchaytirgan bo'lsa-da, xatarlar hali hamon yuqori darajada qolmoqda.

O'zbekiston Respublikasida shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish davlat siyosatining muhim qismi hisoblanadi. 2019-yilda qabul qilingan "Shaxsiy ma'lumotlar to'g'risida"gi Qonun (2020-yil 1-oktyabrdan kuchga kirgan) shaxsiy ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va saqlash qoidalarini belgilaydi [11]. Ushbu qonunning qabul qilinishi fuqarolarning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilishga qaratilgan muhim qadam bo'ldi. Shaxsiy ma'lumotlarning himoyasizligi muammosi haqida Raef Meeuwisse o'z asarida ta'kidlaganidek: "Zamonaviy texnologik infratuzilma zaif bo'lgan holatda, shaxsiy ma'lumotlarning yo'qolishi yoki o'g'irlanishi milliy xavfsizlikka putur yetkazishi mumkin" [7:88]. Misol uchun, davlat xizmatlari portallariga uyushtirilgan hujumlar natijasida shaxsiy ma'lumotlarning tarqalib ketishi xavfi mavjud. Bu esa fuqarolarning davlat tizimlariga bo'lgan ishonchini kamaytirishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasida kiberxavfsizlikni ta'minlash davlat va jamiyat uchun ustuvor vazifa hisoblanadi. Quyidagi chora-tadbirlar muhim ahamiyat kasb etadi:

1. **Maxfiy ma'lumotlarni shifrlash:** O'zbekiston hukumati axborot xavfsizligini ta'minlash uchun shifrlash texnologiyalarini keng qo'llashni targ'ib qilmoqda. Shifrlash texnologiyalarining afzalliklari haqida William Stallings o'z kitobida ma'lumot bergan bo'lib, shifrlash orqali ma'lumotlarning maxfiyligini ta'minlash mumkin [12:90]. Bu yondashuv davlat va tijorat sektorlari uchun ma'lumotlarni himoya qilishni yaxshilaydi.
2. **Kiberxavfsizlik bo'yicha qonunlar qabul qilish:** O'zbekistonda 2022-yil 15-aprelda "Kiberxavfsizlik to'g'risida"gi Qonun kiberxavfsizlik va axborot xavfsizligiga oid masalalarini tartibga solishda asosiy huquqiy baza hisoblanadi [5]. Ushbu qonun davlat va xususiy sektorda kiber tahdidlarga qarshi kurashish bo'yicha muhim qoidalarni o'z ichiga oladi.
3. **Kiberhujumlarga qarshi profilaktik choralar:** Davlat muassasalari va korxonalar kiberxavfsizlik bo'yicha doimiy monitoring va sinovlarni o'tkazishlari kerak. Axborot xavfsizligi markazlari tomonidan amalga oshiriladigan profilaktik choralar tahdidlarni oldindan aniqlashda yordam beradi. Kevin Mitnickning fikricha: "Hujumlarni oldindan aniqlash va bartaraf etish zamonaviy texnologiyalarni rivojlantirishning muhim qismidir" [8:65].
4. **Jamoatchilikni xabardor qilish:** Fuqarolarni kiber tahdidlar va ulardan himoyalaniish usullari haqida muntazam ravishda xabardor qilish zarur. O'zbekiston axborot texnologiyalari sohasida o'quv dasturlarini tashkil etish orqali fuqarolarni xabardor qilish va ularning savodxonligini oshirishga katta e'tibor qaratmoqda.

Davlat suvereniteti haqidagi an'anaviy qarashlar kiberxavfsizlik xavflari tomonidan jiddiy sinovga olinmoqda. Ushbu xavflar chegaralarni noaniq qilib qo'yadi, yangi zaifliklarni yuzaga keltiradi va xalqaro munosabatlarni murakkablashtiradi. Kibermakondagi murakkab sharoitlarda harakat qilish va elektron davrda xavfsizlikni ta'minlash uchun bu ta'sirlarni tushunish juda muhimdir. Kibermakonning chegarasiz xususiyati davlat suvereniteti tushunchasini tubdan shubha ostiga qo'yadi, chunki suverenitet odatda davlatning o'z

hududidagi mutlaq vakolati sifatida talqin qilinadi. Bu bir qator muhim masalalarni keltirib chiqaradi:

- **Hududiy yaxlitlikning buzilishi:** “Kiberhujumlar dunyoning istalgan nuqtasidan amalga oshirilishi mumkinligi sababli hujumchining kimligini aniqlash va hujumning aniq manzilini topish qiyin bo‘lishi mumkin. Bu javobgarlik masalasini murakkablashtiradi va hududiy yaxlitlikka oid an’anaviy qarashlarni shubha ostiga qo‘yadi [4:51].
- **Ma’lumot ustidan nazoratning cheklanishi:** Arquilla fikriga ko‘ra: “Internetning yuqori darajadagi bog‘liqligi sababli davlatlar o‘z hududlari ichidagi axborot oqimini nazorat qilishda qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Bu noto‘g‘ri ma’lumotlar, propaganda va xavfli kontentning tarqalishiga olib kelishi, natijada hukumatlarni zaiflashtirishi va jamoatchilik ishonchini pasaytirishi mumkin” [1:1-39].
- **Zo‘ravonlik ustidan davlat monopoliyasining yemirilishi:** Bohme va Schmitt fikriga ko‘ra: “Kiberhujumlar jismoniy shaxslarning jiddiy jarohatlanishiga yoki muhim infratuzilmaning ishlashiga putur yetkazishga qodir bo‘lib, kiber urush va an’anaviy urush o‘rtasidagi farqni aniqlashni qiyinlashtiradi. Bu kiber zo‘ravonlikning qonuniyligini savol ostiga qo‘yishi va zo‘ravonlik ustidan davlat monopoliyasini xavf ostida qoldirishi mumkin” [2:399-423].

Ushbu muammolar raqamli davrda suverenitet haqidagi an’anaviy qarashlarni qayta ko‘rib chiqishni talab qiladi. Kiber muhitdan kelib chiqadigan o‘ziga xos tahdidlarga qarshi turish uchun davlatlar o‘zaro hamkorlik mexanizmlarini va xavfsizlik tizimlarini moslashtirishi lozim.

XULOSA

Kiber tahdidlar zamonaviy davlat va jamiyat xavfsizligiga jiddiy tahdid solmoqda. Ular nafaqat axborot tizimlariga tahdid soladi, balki davlat suvereniteti, iqtisodiy barqarorlik va fuqarolarning huquqlariga ham salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Bunday tahdidlar global miqyosda xavf tug‘dirib, mamlakatlar o‘rtasidagi munosabatlarga ham ta’sir qilishi mumkin. Shuningdek, bunday tahdidlarning ko‘lami kengayib, faqat texnologik emas, balki ijtimoiy va madaniy sohalarga ham kirib bormoqda. Kiberjinoyatchilikning yangi shakllari, xususan sun’iy intellektdan foydalanish orqali amalga oshirilayotgan hiylalar, davlat va jamiyatni doimiy hushyorlikka undaydi.

Ushbu tadbirlar mamlakatning kiberxavfsizligini ta’minlash va milliy manfaatlarni himoya qilish uchun muhim hisoblanadi. Kiberxavfsizlik sohasidagi islohotlar va tashabbuslarning izchil amalga oshirilishi orqali O‘zbekiston o‘zining raqamli suverenitetini mustahkamlash, fuqarolarni himoya qilish va global tahdidlarga qarshi bardoshli tizim yaratishga erishadi. Shuningdek, yosh avlodni raqamli madaniyat va axborot xavfsizligi bo‘yicha tarbiyalash, ularni zamonaviy xavflarga nisbatan tayyorlash ham davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri bo‘lib qolmoqda.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Arquilla J. Cyberwarfare and its implications for international security. *International Security*, 36(2), 1-39. 2011<https://www.rand.org/pubs/articles/2021/cyberwar-is-coming.html>
2. Böhme P., & Schmitt M. N. Global cybersecurity governance: Normative frameworks and emerging challenges. *European Journal of International Security*, 3(2). 399-423. 2018.

- <https://global.oup.com/academic/product/cybersecurity-and-cyberwar-9780198719486>
3. Grossman M. T. The state of cyber election interference: A survey of the evidence. *Journal of Democracy*, 32(1), 14-28. 2021.
 4. Jensen M. B., & Poulsen J. E. W. Cyber sovereignty and international law: Challenges and opportunities. *European Journal of International Law*, 30(1), 21-51. 2019.
 5. Kiberxavfsizlik to'g'risida O'zbekiston Respublikasining 15.04.2022 yildagi O'RQ-764-son Qonuni <https://lex.uz/docs/-5960604>
 6. Lewis J. M., & Libicki M. C. Cyber war and national security. CATO Institute. 2017. <https://global.oup.com/academic/product/cybersecurity-and-cyberwar-9780198719486>
 7. Meeuwisse R. Cybersecurity for Beginners. Cyber Simplicity Ltd. 2017. <https://cybersecurity-explained.com/books/cybersecurity-for-beginners/>
 8. Mitnick K., & Simon W. L. The Art of Intrusion: The Real Stories Behind the Exploits of Hackers, Intruders and Deceivers. Wiley. 2005
 9. O'zbekiston Respublikasi "Kiberxavfsizlik to'g'risida"gi Qonuni, 2022. <https://lex.uz/docs/5846980>
 10. Organization for Economic Co-operation and Development. 2016.
 11. Shaxsga doir ma'lumotlar to'g'risida O'zbekiston Respublikasining 02.07.2019 yildagi O'RQ-547-son Qonuni <https://lex.uz/docs/-4396419>
 12. Stallings W. Cryptography and Network Security: Principles and Practice. Pearson. 2017. <https://www.pearson.com/en-us/subject-catalog/p/network-security-essentials-applications-and-standards/P200000003916>

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 6 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).